

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyilvántartási közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

kiadó hivatal

Gronon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager C. ezégnél

→*←

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felolós szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager C. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gronon-utca 2. szám.

Érettségi vizsgálat.

Az év 12 hónapja között legszebb a május és június. Ekkor fakasztja ki a nap élet sugara a növények rügyeit, ekkor pompáznak az erdők, mezők, rétek színes virágokkal, ekkor kezdenek érni a gyümölcsök is. Június 29-ére pedig az élet kenyerét adó buza is megéri.

A diák-emberek is ekkor kezdenek érni s június hó végére meg is érhetnek, ha ugyan a tudomány rideg szele el nem fujja őket, hogy az őszi termésig tovább érjenek, avagy arra kényszeríti őket a fagy, hogy azon évben egyáltalán meg ne érhessenek.

Mily nagy gonddal van terhelve ezen hónapok alatt az a szülő, akinek gyermeke érettségi előtt áll. Mily félelmet áll ki a diák, aki talán már anyagi gondokkal is küzd s az érettségi bizonyítvány már csak a kenyér megszerzése végett is kellene.

Nagyon ismeretes dolog ez minden tanügyi férfi előtt. Es nemcsak a vizsgázók és a szülők érzik, hanem illetékes közegek is ismerik e vizsgálat visszas és már-már szinte tarthatatlan voltát.

A tényállás meg volna állapítható ilyenformán: az érettségi vizsgálat semminemű gyakorlati pályára nem képesítő, hanem csakis az egyetemi tanulmányok hallgatására jogosító s bizonyos foku általános műveltséget igazoló okirat.

Sőt — amint ez minden ember tudja, aki érettségi bizonyítványt látott — ebben X. Y. vizsgálatot tevő ifjúról azt mondja ki a bizottság, hogy őt „főiskolai tanulmányokra érettnék nyilvánítja.”

A baj oka abban keresendő, hogy az érettségi bizonyítvány hivatalnoki pályákhoz is szükséges, noha nem arra képesítő, hanem főiskolai — tehát elméleti — tanulmányra. Mivel pedig nem exkluzíve arra a célra való, amit benne a bizottság állít és hitelesen igazol, hanem olyan kenyérkereső pályára is jogosít, aminek egyes ágazatairól külön előtanulmányokkal kell előkészülni (posta és tá-

virda-tanfolyam stb.): világos, hogy ellenmondás van az érettségi bizonyítvány szövege és alkalmazása között.

Mi hát a teendő, hogy az abnormis helyzet megszűnjön és a fennálló bajok orvosoltassanak?

Egyszerű és könnyen megoldható kérdés ez.

Az érettségi bizonyítvány csakis arra a célra legyen használható, amire kiállítva van.

Vagyis: ne adassék érettségi bizonyítvány annak, aki főiskolai studiumra nem megy. Viszont — igen természetesen — ne kívánjon a kvalifikációs törvény érettségét attól, aki nem megy egyetemre, vagy akadémiára, egyszóval magasabb foku tanfolyamra.

Egyszóval bifurkálni kell az érettségit.

Meg kell változtatni a kvalifikációs törvényt olyformán, hogy a középiskola VIII-ik osztályának bizonyítványa helyettesítse az eddigi érettségit azoknak, akik hivatalnoki pályára mennek, tehát egyetemi studiumra nem törekednek.

Azok pedig, akik folytatni akarják tanulmányukat, az eddiginél magasabb szinten álló oly vizsgálatnak vetessenek alá, amelyben minden melléktekintet nélkül szigorúan megvizsgálendő: az illető rendelkezik-e azon tiszta alapfogalmakkal és tárgyi ismeretkörrel, amely feltétlenül megkívánható, sőt megkövetelhető, hogy a bizottság lelkiismerete meg legyen nyugtatva az iránt, hogy a vizsgálatot tevő az egyetemi előadásokat sikerrel hallgathatja?

Ezzel egy csapásra kettős nyeresége lesz az ifjuságnak is, a szülőknek is és a nemzetnek is. Olyan nyereség, amely a tanügyre nézve nemcsak hogy nem káros, hanem előnyös.

Mig ugyanis azok, akik kisebb hivatalnoki pályára mennek, nem kénytelenek magukat ily vizsgálatnak vetni alá, addig az egyetemre készülők vizsgálati színvonalának emelésével akadályt állítunk a ma már nagy mértékben elharapózott azon téves fölfogásnak, hogy csakis tudományos pályán lehet a kenyeret biztosan megszerezni. Így a napjaink-

ban annyira veszélyes tudományos pályák által okozott tultermelést és proletáriátust is ezzel egyuttal megszüntethetnénk, illetve csökkenthetnénk.

Aki tehát nem akar egyetemre menni, aki tanulmányait befejezettnek tartja a középiskola nyolcz osztályának elvégzésével: az távozzék nyugodtan egy abszolutoriummal, amely igazolja, hogy az illető a középiskolát elvégezte.

De aki azt kívánja, hogy ő róla állítsa ki egy bizottság azt az iratot, amely igazolja, hogy ő magasabb tanulmányokra érett; ám lépjen elő és jelentkezzék érettségire. De aztán magára vessen, ha elbukik. Volenti non fit injuria. Aki gyengének érzi magát, ne jelentkezzék. Mert ekkor nem fogja jelentkezését azzal indokolhatni, hogy érettségi nélkül semminemű pályára nem mehet. Ekkor nem számíthat elnézésre azért, mert ő neki oda kellett állani a vizsgálatra, hacsak azt nem akarja, hogy nyolcz éve veszendőbe menjen.

Ilyenformán elejét lehetne venni annak a rettenetes helyzetnek, amely érettségi előtt csaknem minden évben ismétlődni szokott s amelynek — sajnos — némely évben (mint az idén is) életáldozata is van.

Mielőtt részletesebb tervezetet terjesztenék elő arra nézve, hogy miképpen gondolkodnánk a kérdést megoldandónak, csak arra akarunk egy példát fölhozni, hogy milyen mások lehetnének a kérdések az ilyen önkényes érettségein. Lássuk például a természettani alapfogalmak és ismeretek megvizsgálását. A mai érettségi vizsgálatoknál ebből a tárgyból ilyenforma kérdéseket tehetünk: beszéljen a mozgásáról, az erők összetételéről, a gépekről és ezek egyensúlyáról, a folyadékok általános tulajdonságairól, a légneműekről, a hang terjedési sebességéről, a fény visszaverődéséről, a fény elméletéről, stb. stb. Ha az illető szépen, azaz kellő rutinnal fujja a feleletet: az elnökség helyeslőleg bólint s a vizsgázó sikerrel állja meg a helyét.

Ha pedig az érettségi nem kényszervizsga volna, hanem visszaadtnék a tulajdonkép-

TÁRCSA.*

Egyéb hazai fürdők.

Rozsnyó. Klimatikus gyógyhely és hidegviz-gyógyintézet Gömör-megyében. A rozsnyói vasas gyógyfürdő Gömör-megye északkeleti részén, az 1290 méter magas Pozsáló vagy Ökörhegy déli oldaláról leereszkedő Csucsomi-völgyben fekszik, 400 méternyire a tenger színe fölött. Gyönyörű fenyves és lombos erdők veszik körül a fürdőt s borítják a völgy nyugoti és keleti határait képező Kalvaria és Rákos hegységeket, melyeken nagy kiterjedésű s gondosan ápolat sétányok tartatnak fenn. A rozsnyói vasas fürdő gyógyvize és hidegviz-gyógyintézete javallva van; a női betegségeknek, a vésrszegénység és sápkór esetében, súlyos betegségek utáni elgyengülések esetén, görvél- és angolkóránál, ideg- és egyéb bajoknál. Egy szoba a főévad alatt, vagyis június 25-től augusztus 25-ig 1 korona 20 fillértől 2 korona 40 fillérig; két ágygal 2 kor. 40 fillértől 2 kor. 80 fillérig minden külön ágy naponta 60 fillér. Villanyvilágítás hetenként 1 kor. Az elő- és utóévadban a szobák árai 30%-kal olcsóbban számítatnak mint a főévadban. — Fürdőévad: Egy vasas kőfürdő 80 fill., a városból jövet-menet társaskocsival 1 kor. 20 fill.; egy ezüzfürdő 60 fill., társaskocsival 1 kor. Tíz jegy előre váltva: kádfürdő 7 kor. 20 fill., társaskocsival 10 kor.

* A gyógyulást és üdülést kereső közönség érdekében több számon át fogunk hazánk nevesebb fürdő és nyaralóhelyeiről rövid ismertetőket közölni, melyeket a „Dunántúli Közművelődési Egyesület” „Fürdők és nyaralóhelyek” című munkájából vesszük át. A füzetet különben bárki ingyen kapja, kéri a kiadó egyesülethez Budapest, VIII., Rákóczi Szilárd-utca 2. sz.) fordul.

80 fill.; ezüzfürdő 5 kor. 40 fill., társaskocsival 9 kor. Egy lepedő 20 fill. Egy tükörfürdő zuhanyval és gőzkamrával 1 kor., társaskocsival 1 kor. 20 fill. Tíz jegy előre váltva: tükörfürdő zuhanyval és gőzkamrával 9 kor., társaskocsival 10 kor. 80 fillér. — A hidegvizgyógyintézet egy nagyobb medenceze fürdőből áll, melyben a víz tetszés szerint gőz által szabályozható, továbbá gőzkamra-, zuhany- és masszageszobából. Az étkezés tetszés szerint étlapról választva igen jutányos árak mellett, — vagy pedig közös étkezés, 2 kor. 70 fill. — Gyógyilleték személyenként egy hétre 2 kor. Igénybe vett első orvosi rendelés 5 kor. Zeneilleték személyenként egy hétre 2 kor. A gyógy- és zeneilletéket mindazon t. vendégek tartoznak fizetni, kik három napon túl időznek a gyógyhelyen. Tíz éven aluli gyermekek a gyógy- és zeneilleték felét fizetik. Évad: május hó 1-től szeptember hó 30-ig. Bérkocsi a vasuti állomástól a fürdőig 2 kor. Társaskocsi a város és fürdő között egész nap közlekedik. Posta, távirat és gyógyszerár 15 percnyire a városban. Mint fürdőorvosok dr. Hajesi Sándor és dr. Huerbach Lajos működnek, a fürdő igazgatója Feymann László.

Csorbai-tó. A Magas Tatra lejtőjén 1387 m. a dombátság mellett a klimatikus gyógyhely legjobban javallatik idegbetegeknél. Fürdőárak 80—100 fill. Idény május 15-től szeptember végéig. Szobaárak naponta 2—8 koronáig. Gyógydíj hetenként 2 korona. A Csorbai-tóhoz Csorba állomástól a kassa-oderbergi vasút által létesített s általa fenntartott fogaskerekű vasút vezet. Most, hogy ez évben a Csorbai tavat és egész óriási vidékét „Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ur” Nagyméltósága — ki a hazai fürdők felvirágoztatása érdekében eddigelő tetemes

áldozatokat hozott — állami kezelésbe átvette, rohamosan indul fejlődésnek.

Feketehegy-fürdő. Az ország legrégebb vizgyógyintézete Szepes-megyében. A feketehegyi vizgyógyintézet és klimatikus gyógyhely Merény bányaváros közelében fekszik, fenyveserdőkkel körülvett völgyben. Teljes ellátás hetenként 30—50 korona. Évad május közepétől október elejéig. Vasuti állomása Igló. Posta helyben van, távirat negyedóránnyra Merényben. Szobaár 2 kor. 80 fillér; gyógydíj 6 korona; zenedíj 2 korona; napi étellemezés 2 kor. 60 fillér és 3 kor. 20 fillér Feketehegyen az összes physikalís-diaetikus gyógyeszközök használatnak, nevezetesen: vizgyógymód, még pedig annak legmodernebb alakja, a hydrothermotherapia; lég- és napkúra; massage szakszerű kivitelben és ezzel kombinálva a legegyszerűbb gyógygymaszatika; diaetikus gyógymódok, mint regeneráló-, hizásellenes és hizlaló gyógymód, tej- és gyümölcskúra; elektrotherapia. Gyógyjavallatok: a légzési szervek, az emésztő szervek bajai, idült női bajok, idegbetegségek, konstitucionális bajok és vérkeringési zavarok. A fürdő tulajdonosa özv. Lomniczy Vilmosné, ki szívesen szolgál felvilágosítással.

Felka turista- és nyaralótelep, Vasutállomás legelső és legszebb városkaja. A patak mindkét partján, a város kellő közepébe ékelve terül el a felkai nyaralóhely árnyas parkja sok fenyvesével, a mely műkertész gonddal ápolva, kellemes tartózkodási helyet képez a városi por és zaj elől menekülő turistának. A park déli, a főutczát érintő szélén emelkedik a nagy turistaház, míg a többi villaszerű épületek a parkban vannak elszórva, mintegy ennek szőnyegébe behimezve. A felkai turista-t-l-pnek rendkívül tiszta

peni rendeltetésének, akkor ugyancsak a fizikából ilyenforma kérdéseket lehet fölteni, amelyek az illetőnek ne csak tárgyi ismeret körét, hanem gondolkodásának mélységét elméjének fogékonysági fokát igazolja. Tehát kevesebb tárgyi ismeretkör mellett mélyebben járó kérdéseket lehet fölteni. Például (maradjunk a fizikánál): Ha azt kérdezem az érettségit tevő tanulótl, hogy miért esik minden test egyenlő sebességgel? Mi a gravitáció oka? Min alapszik a mérlegelés? Miért nem szükséges, hogy a mérleg karjai egyenlők legyenek? Miért tehetünk kifogást mélyebben fekvő okból a mai mértekegység állandósága ellen? Minő akadályokba ütközik a föld alakjának pontos ismerete? stb. stb., akkor erre feleletet a mai rendszer mellett nem igen kapunk, sőt nem is kaphatunk. Pedig ezek volnának e tárgyból a valódi érettségi kérdések.

És e két vizsgálat között nagy a különbség. Utóbbi módszerrel ugyanis azt vizsgáljuk meg, hogy megvannak-e a tiszta alapfogalmak azon tárgyból, amelyet az egyetemen tanulni akar és hogy eléggé fogékony-e elméje a magasabb studiumok befogadására? Az nem baj, ha középiskolai tanulmánya extenzitás tekintetében tálán fogyatékos. Fő az, hogy az intenzivitás fölismertető legyen s elméjének meg legyen a kellő kapacitása.

Másik lényeges javítás volna a mai rendszernél a vivizsekció elhagyása. Az, hogy osztályvizsga után öt napig írásbeli vizsgálatot állanak ki és ezután csak 3-4 hét múlva állanak föl szóbelire azok, akik az írásbeli alapján erre jogosítottak és hogy csak a szóbeli vizsgálat napján tudja meg a delikvens, hogy ő szóbelire nem állhat, — valósággal vivizsekcionális eljárás.

Helyesebb volna, hogyha az írásbeli vizsgálat eredménye tisztán a bíráló szaktanárok jegye alapján néhány nap alatt kihirdetnék s a szóbelire jogosítottak néhány nap múlva a vizsgálatot megkezdhenék.

Ezzel egy csapásra két legyet ütünk. Először is megkiméljük az ifjakat az idegölő drukkolástól, másodsor lehetővé tesszük, hogy a kormányképviselek különbözőbb (főleg középiskolai) tanügyi rétegekből nevezessenek ki.

Mert bizony ugy sem cseresznye annak a diáknak az agya, hogy az írásbelitől a szóbeliig terjedő néhány hét alatt megérjen. Nem ér az többet egy fityinggel sem június végén, mint május végén, avagy közepén. Ellenben igenis e néhány hét alatt oly mixtum-compositum alakulhat, amelyben minden elfér, csak egészséges gondolat nem.

M. J.

levegője, kintő hegyi ivóvíze s a tátrai hegyi gyógyhelyeknél szelidebb éghajlata van. E hely tehát fekvésénél fogva különösen hivatva van arra, hogy egyrészt a turistaforgalomnak kiindulási pontja legyen, másrészt pedig, hogy éghajlatánál fogva üdülőknek és betegeknek hosszabb klimatikus tartózkodásra felleltesse alkalmas helyet nyújtson. Az élelmiszert egy jó hírből álló vendéglős adja. A társasbéd (table d'hôte) ára öt fogással 1 frt. 10 kr., reggeli kávé két süteménnyel 20 kr., sült 35-60 kr., tézta 20-25 kr., leves 8 kr., főzelék felzettel 25 kr., egy pohár tej 6 kr. A heti teljes ellátás 10 frt. Gyermek 8 éves korig a penzió felét fizetik. Gyógyeszközök. 1. Klimatikus gyógytényezők. 2. Meleg tükör-, kád- és törpenyőfürdők. 3. Hidegvíz-gyógyimód. 4. Massage. 5. Gyógyvizek használata (folyton nagy választékban készletben vannak). 6. Tej- és savó-gyógyimód. Gyógyjavallatok. A tisztán klimatikus gyógytényezők, támogatva a telepen alkalmazásba hozott segédesszközök által bekövetkezett kimerülés eseteiben, súlyos betegségek utáni üdülésnél, vérszegénység, sápkór, gyomor- és bélhurtnál, tüdőhurtnál, az idegrendszer bántalmánál s minden olyan beteges állapotoknál, a hol a légváltozás által az anyagcserét fokozni, jobb áthasonitást, vértképződést és táplálkozást elérni óhajtnak. A telep rendező főorvosa: dr. Daitz Ede Felkán, ki részletes felvilágosítással is szolgál.

Felső-Ruzsbach gyógyfürdő. Szepes-megye egyik legkie- sebb fekvésű fürdője. Postája és vasútja Podolinban van, innen a fürdő fél óra alatt elérhető. Felső-Ruzsbach a Poprád egyik mellék-, délnek fekvő völgyében, 617 méter tengerszin feletti magasságban fekszik. Észak felől magas fenyvesekkel borított hegyek környezik, melyek azt az északi szelektől teljesen megvédik. A fürdő fenyvesekkel körül van véve, a

A szerb királyi család meggyilkolása.

A világtörténelem legsötétebb pontjait is elkömlyösítő vérengzésnek esett áldozatul esütőriőkön hajnalban Sándor szerb király, Drága királyné, a királyné testvérei Lunyevicza Nikodém, Lunyevicza Miklós és Lunyevicza Petrovicsné, Petrovics Lázár a király főhadsegéde, Markovics Cincár miniszterelnök, Pavlovics Mihály tábornok hadügyminiszter, Todorovics Velizár belügyminiszter és Nikolics Döme tábornok.

Katonai összeesküvés.

A páratlanul álló kegyetlen mézszárlást a szerb hadsereg tisztjei régen elhatározták. A királyi pár meggyilkolását már 1902. január 16 án akarták végrehajtani egy ünnepegy alkalmával, mi azonban a király távolmaradása folytán meghiúsult. Majd ez idén virágvasárnapjára tervezték a gyilkosságot, a mi azonban a közvetlen előtte támadt kereskedő segédek nagy demonstratiojának elnyomására életbe léptetett szigorú rendszabályok által hiúsult meg. Ugyancsak abban maradt a husvét után a Dragana című szindarab bemutatóján tervezett merénylet, mert a király az utolsó perczben lemondott a színházba menetéről. Az állhatós összeesküvők erre a szerb pünkösdi ünnepek alkalmával a művészeti palota alapkövetelére halasztották sőtét tervük kivitelét, amikor is lége akarták röpiteni. Miután azonban a király nem vett részt az alapkövetelésnél az ugyanazon napon megtartott dalárünnepélyre halasztották, de állítólag azért nem hajtották végre, mert az ezerekre menő tömegben levő számtalan idegen vendégek (magyarországi szerbek) ártatlan vérért nem akarták ontani.

Az összeesküvésben agyszólván az egész hadsereg vett részt. A gyilkosság előtti napon minden nagyobb katonai helyőrségből 3-4 tisztet delegáltak Belgrádba, kik mindannyian a 6-ik és 7-ik ezredbe osztattak be három napi szolgálattételre. Hogy a nagyszámú vidéki tisztek gyülekezése kevésbé feltűnjön a tiszti kaszinóban mulatságot rendeztek, hol folytonosan a Drága koló hangjai mellett éjféltáinig mulattak.

A konak körülrzása.

Éjfélt után 1 órakor teljes csendben szétoszlottak a mulató tisztek és mindenki előbb megjelölt helyére sietett.

A 6-ik és 7-ik gyalogezred, a testőrség és nagyszámú lovasság körülrzötték a királyi palotát és elállták az odavezető utakat. Ugyanazon időben más csapatok a miniszterek lakásait és a királyhoz hú fő tisztek valamint a királyné öcséinek és hugának lakásait vették őrizet alá.

A mézszárlás.

A király ezredének parancsnoka Misits Péter alezredes vezetése alatt Lazarevics Luka őrnagy, Másin Sándor ny. ezredes, Illity István volt ezredes, Damjanovics Bogdán ezredes, Panajotovics Damján mérnökari ezredes és számos tiszt behatoltak a konakba, miután a katonaság az ellentálló őrséget részint lelőtte részint lefegyverezte volt és Naumovics Mihály alezredes hadsegéd kalauzólása mellett a királyi lakosztályba akartak hatolni. Zárt ajtókra találtak és miután a szilárd ajtók a fejszéknek sokáig ellentállottak Naumovics hadsegéd dinamittal szétrobbantotta az ajtót, mely alkalommal halálát is lelte.

A szétvetett ajtón behatoltak az összeesküvő tisztek a királyi lakosztályba és állítólag felkérték a királyt a királyné jelenlétében a készen tartott lemondási okirat aláírására. Eközben a palotát körülrzó katonaság sortűzet adott, mint egy jelezve a merénylek hatalmát. A király tagadó válaszára a pártütők hír szerint azt mondták, hogy más megoldás nincsen. Drága királyné unszolására a király menekülni akart. A király és királyné néhány szóban át menekültek is, de mielőtt az ajtót bezárhatták volna

a betörők utolérték őket és számtalan lövést intéztek a menekülő királyi párra. Sándor király súlyosan megsebesülve, Drága királyné holtan rogtott össze. A minden emberiségből kivételtetett gyilkosok az elsett királyi párt az ablakon át a Konak előtti kertbe ledobták. Sándor király még életben volt és esés közben az ablak egyik redőnyébe kapaszkodva azt magával rántotta. A király a merénylet után, egyik hír szerint még két óráig életben volt. A királyi palotában még legyilkolták Drága királyné hugát Petrovicsné, a király főhadsegédjét Petrovics Lázár tábornokot és egy segédtisztet. A király és királyné tetemeit hajnali négy óra után lepedőkbe burkolva a palota pinchezhelyiségébe vitték.

A többi gyilkosság.

A királyi lakban történtekkel egyidőben megszárlták az összes miniszterek lakásait is. Markovics Cincár tábornok miniszterelnököt, ki a lövöldözésre félbreds és felöltözve a lépcsőn lejtött, a lázadó szüntelen lelőtték. Pavlovics Milivoj hadügyminisztert pedig súlyosan megsebesítve a kórházba szállították. A királyné öcséit, Lunyevicza Nikodém és Lunyevicza Miklóst közös lakásukon foglyokkúljették és a katonai parancsnokságba kísérték, hol közölték velük a történteket, felszólították őket hogy egymást megöskölva bucsuzzanak mire ezeket is lelőtték. A királyné hugát, Lunyevicza kisasszonyt lakásán fogva tartották.

Utejai harc.

Nikolics Döme tábornok értesülve a Konak megtámadtatásáról a kerten keresztül egy szűk utcába szökött és itt egy lovat rekvirálva a barakokban elhelyezett 8-ik hadtest akarta a király megszabadítására vezényelni. Gagics vagy Gagovics összeesküvő főhadnagy löháton utolérte a tábornokot, mire a kettő között valóságos pistoly párbaj keletkezett, melyben mindketten elesetek. A konak körül eközben a csendőrök és a lázadó két ezred valóságos utejai harcot vívtak, melyben a kis számban levő csendőrség huzta a rövidebbet.

Katonák mulatnak.

A csendőrség és rendőrség lefegyverzése után katonák örködték a rend fölött. A királyi palota előtt őszpontosított katonaság részére sört és bort csapoltak, a katona zene vig nótákat játszott. A tisztek a király monogramját viselő rozetákat letépték a csákokról és sapkákról és zöld galyakat, vagy rózsákat tűztek fel.

Az új miniszterium.

Avakumovics János elnökle ideiglenes kormány alakult. Az új miniszterium esütőriőkön reggel igen rövid proklamációban tudtára adta a szerb népek a királyi párnak halálát, csend-rendre szölitotta fel azt. Tudtára adta egyúttal hogy az 1901. évi alkotmány lépett életbe és ennek alapján a szkupcsinát június 16-ára (őnapta sz. jun. 2.) hívták egybe.

A hír hatása Belgrádban.

A hírt ott látszólagosan örömmel fogadták. Az utcákon — melyeken katonai őrzáratok czirkáltak — élénk élet volt. Az üzletek mind nyitva, a házak fellobozva voltak. A király magántulajdonát képező Kragujevac szálloda és a székesegyház is fel van lobozva. A határátkelést péntek óta szigorúan ellenőrzik.

Ujabb események.

Tegnap érkezett hírek szerint az ország belsőjében levő helyőrségek elégedetlenek a véres eseményekkel és a gyilkosoknak haditörvényszék elé állítását követelik. A Nisben állomásozó katonaság állítólag agnyakkal Belgrád ellen vonult, hol a város bombázatásától félnek.

Pártoskodás.

Az Avakumovics miniszterium többsége és a katonai intéző körök között a jövendő király személyére erős nézeteltérések vannak. A belgrádi katonaság Karagyorgyevics Pétert akarja, a miniszterium egyrésze Mirko montenegrói herceg mellett van; a radikálisok és fiatal katonatisztek(?) k o z t á r s a s á g kikiáltását követelik. A kedélyek nagyon izgatottak.

A királyi pár felrvatolása.

A király és királyné holttestét pénteken este egész csendben a régi temető kápolnájába szállították és egyszerűen felrvatolták. Egyik hír szerint ugyan az éjjel el is temették, a másik szerint a temetőre vonatkozó végleges intézkedések még nem történtek.

A hír hatása általában.

A rémtett a művelt világban mindenütt mély megdöbbenést okozott. Politikai horderőt egyelőre nem tulajdonítanak neki. Az érdekelt európai nagyhatalmak különben élénk figyelemmel kísérik az eseményeket.

A magyar képviselőház pénteki ülésében egyhangulag sajnálkozásának adott kifejezést a megrendítő szerbiai események fölött de ugyanúgy reményének is, hogy Szerbia mostani súlyos válságából kibontakozva a békés fejlődés alapjait meg fogja találni.

Különféle hírek.

A napilapok azon tegnapi hírei, melyek szerint Drága királyné hugait, a Lunyevicza a hölgyeket az összeesküvők állítólag Pancsovára hozták volna teljesen tévesek. Menekülők eddigéle ide nem érkeztek.

Szenzációs hír.

Városunkban tegnap délután futótűzként terjed el a hír, hogy Karagyorgyevics Péter herceg Pancsován van és délután a helyi hajóval Belgrádba utazik. A szenzációs hír sok hívőre talált és a rendőrség is megmozdult. Az állítólagos trónkövetelőt igazolásra is szölitották fel és a pret-densből újvidéki bankhivatalnok lett.

H I R E K.

MERÉNYLET A MAGYAR KIRÁLY ELLEN. Bécsi távirati jelentés szerint pénteken délután fél öt óraker, mikor a király kocsiján a **Mariahilferstrassen** haladt, a járdáról hirtelen egy olasz munkás ugrott a kocsi felé és botjával hadonázott. A merénylet nem jutott a kocsiig, mert a járók-kelők rávetették magukat és majdnem agyonütötték.

A merényletöt rögtön letartoztatták. Azt hiszik, hogy az olasz munkás, kinek nevét eddig nem sikerült megtudni, örült.

A király egy percze nem vesztette el hidegvérét és folytatta útját.

A közönség az egész uton lelkes eljénzessel üdvözölte az uralkodót, ki láthatóan megindulva köszönte meg az ovációt.

— **A miniszterelnök köszönete.** A június 6-án tartott rendkívüli városi közgyűlés tudvalevőleg állást foglalt az obstrukció ellen és üdvözölte a kormányt. Széll Kálmán miniszterelnök táviratilag a következőleg mondott köszönetet:

„A város tisztelt közönségének f. évi június hó 6-án tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésében hozott és velem táviratilag közölt azon hazafias határozatát, melyben a hónapok óta folyó áldatlan obstrukció ellen egyhangulag tiltakozván személyen és a kormány iránti rendíthetetlen bizalmuknak kifejezést adtak igaz örömmel és megelégedéssel vettem. Fogadják lelkes megnyilatkozásukért a kormány nevében is legmélyebb köszönetemet. Hazafias üdvözléssel

S z é l l.

A koronázás évfordulója. A magyar király megkoronázásának harminczhatodik évfordulóját ülte meg hetfőn az egész ország. Városunkban is ünnepi istentiszteletek tartottak melyeken a hatóságok és testületek képviselői résztvettek. Itt-ott későn kitűzött nemzetiszínű lobogókat is lengetett a szél. Csudáljuk, hogy egyes középületeken szintén rendszeresen hiányozik magyar nemzeti ünnepek alkalmával a magyar lobogó. Nem lehetne ez másképp.

— **Eljegyzés.** Groszmann Arnold tartalékos tüzérhadnagy a Roth utódja nagykereskedő cég társtulajdonosa Lippáról, eljegyezte Löwinger Olga kasszonyt, Löwinger Lázár köztisztviselőt álló gyáros és törvényhatósági bizottsági tag bájos, szeretetreméltó és művelt leányát. Szívvel gratulálunk.

— **Szövebeli érettségi vizsga a főgymnasiumban.** Az áll. főgymnasiumban a szóbeli érettségi vizsgálatok június 22-én tartatnak meg. Vizsgabiztos Veress Ignác nyug. főgymnasiumi igazgató.

Előléptetések a tanári karban. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Joannplong József és Surányi Károly pancsovai áll. főgymnasiumi helyettes tanárokat a kilenczedik fizetési osztály 2. fokozatába rendes tanárokká kinevezte.

Mű hazafiság. Nincs magasabb érzés a hazafiságnál, de nincs fűresebb annál, ha valaki a hazafiságot csak azért fitogtatja, hogy ebből hasznot húzzon. Egy kirívó példája az ilyen mű-hazafiságnak egy gyáros, ki nagy garral hirdeti „magyar” Thomassalakat „kartellen kívül” mintegy reámutatván ezzel arra, hogy a többi Thomassalagárak kartellbe léptek volna a gazdalközönség kizsákmányolására, a mi nem egyéb merő ráfogásnál. Továbbá azt hirdeti említett gyárosunk, hogy „ugyanoly foszforsavtartalommal és porfinomsággal mint a német vagy a cseh salak” a világot sem említené azonban, hogy ezen foszforsavból mennyi az oldható, mert megvan a maga oka hogy erről bőleson hallgasson! Ugyanis tény az, hogy a magyar Thomassalak ugyanannyi foszforsavat tartalmaz mint a német vagy cseh árú, de ami a magyar salak oldhatóságát illeti, ugy jobb erről nem is beszélni, míg p. o. a német gyárak legalább 80% oldhatóságot szavatolnak, már pedig a növények oldható foszforsav kell, nem pedig olyan, amelyet egyáltalán fel nem vehet, táplálkozására fejlődésére nem fordíthat. Ha már állást akarunk foglalni a cseh gyártmány ellen, mert a csehek is azon igyekeznek hogy a magyar lisztet kiszorítsák, ám tegyük, megvan az okunk rá, de hogy csupa képzelt hazafiságból a kifogástalan minőségű német, „csillag” védjegyű árut saját kárunkra szintén visszavessük, ehhez nem elég az, hogy ily eljárással elősegítjük egy magyar gyár felvirágzását, mert ezt csak az esetben tehetjük; de ekkor hazafias kötelességünk is volna, ha a magyar gyár ugyanazon árért, ugyanazon minőségű árut szállítaná.

Érettségi. F. hó 12-én a helybeli áll. felső kereskedelmi iskola 10 tanulója állt érettségi vizsgálatra Kövesligethy Radó egyetemi tanár, Stumpfoll Ede felső ipariskolai igazgató miniszteri biztosok és a tanári kar jelenlétében. Mind a 10 növendék érettnak nyilvánított és pedig jellese: Haizer Károly József; jól: Berkovics Márk, Papes Zoltán, Pesztalics Dezső, Tokai József; érettek: Joszics Momcsiló, Juba Róbert, Kalmár Antal, Mojsze Simon, Zéh Adám.

Kinevezés. A m. k. pénzügyminiszter kinevezte Balázs Ignácot a pancsovai kir. adóhivatalhoz adótisztnek.

Egy havi közigazgatóság. Pancsova város közigazgatási bizottsága június 10-én délután tartotta havi ülését bajnai Zákó Milán főpán elnöklété alatt. A polgármesteri jelentés szerint a városházán május havában a következő tevékenység folyt. A tanácsnál az áprilisi hónapról hátralékban volt 19 és májusban befolyt 1457 ügydarabból 1407 nyert elintéztést; a rendőrségnél 864 közigazgatási, 214 kihágási, 21 büntetőügyből 949 elintéztetett s 150 a hátralék; a városi adóhivatalnál az áprilisiől maradt 421 és májusban beérkezett 423 ügydarab közül elintézték 638 ügyet és 206 e hátralék; a számvétség 273 előző havi hátralékából és májusban befolyt 555 új ügyből elintézték 508 ügyet és 320 várja az elintéztést; a mérnöki hivatalban 170 ügyből elintézték 140 et; a gazdasági hivatal 91 ügyből 4 nem nyert elintéztést. — A városi árapénztár május havi állaga a következő: 18018 kor. 49 fill. készpénz, 22900 kor. nyilvánértékben, 503997 kor. 11 fill. magánértékben és 53923 kor. 44 fill. letét a kir. adóhivatalban. — A pénzügyigazgatóság jelentés szerint a május havi adóbefizetés 5410 kor. 63 fillérel kisebb, ellenben a f. évi január—május havi befizetés 2894 kor. 78 fill. nagyobb mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak; a hadmentességi díjból ez évi májusba 36 kor. 67 fill. kevesebb — f. é. január—május pedig 376 kor. 46 f. többet fizettek be mint a múlt évnek ugyezen időszakában. — A f. ö. r. v. o. s. i. jelentés szerint a május havi 50 halálozási eset közül volt 31 férfi és 19 nő; május hónapban 45 vörheny eset jelentetett be és az egészségügyi bizottság járványbizottsággá alakult. — A tanfelügyelői jelentés iskolalátogatásokról és az iskoláknak vörheny járvány miatt történt bezáratásáról számol be. — A kir. ügyészségi jelentés szerint a fogházban 142 letartoztatott van és pedig 122 jogérvényesen elítélve, 5 felebbezés alatt álló és 15 vizsgálati fogoly.

Meghívó. A pancsovai „G r o m o n D e z s ő” magyarnyelvtanulmány egyesület ez idejű rendes közgyűlését vasárnap, f. hó 21-én, d. e. 11 óraker a városháza tanácsstermében fogja megtartani; mely gyűlésre az egyesület tagjai ezennel tisztelettel meghívhatnak. A közgyűlés tárgyai: 1. Titkári és pénztárosi évi jelentés. 2. A titkári és igazgató tanács visszalépése. 3. A titkári és az igazgató tanács megválasztása. 4. Évi költségvetés. 5. Indítványok. (Az indítványok az alapszabály 28. §. értelmében a közgyűlést megelőző napon írásban bejelentendők). Hazafias üdvözléssel. Pancsova 1903. június hó 13-án. Az elnökség.

Vizsgarend az áll. főgymnasiumban. A helybeli áll. főgymnasiumban V.—VIII. osztályokban az évről-évre vizsgák a következő sorrendben tartatnak június 16-án: VII. és VI. oszt. Latin, görög, történelem, V. oszt. Természetrajz, matematika; június 18-án: VII. oszt. Fizika, matematika, VI. és V. oszt. magyar, magy. gör. írók, német; június 19-én: VII. oszt. magyar, magy. gör. írók, német, VI. oszt. természetrajz, matematika, V. oszt. latin, görög, történelem; június 23-án: Francia és gyorsírás; június 29-én: 1/2-9-kor tanév bezárasa.

Vizsgabiztosok. A helybeli áll. kereskedő- és iparostanonciskola e héten megtartandó évről-évre vizsgákhoz a felügyelő bizottság biztosoknak kiküldte dr. Marjanovics Pált, Stojsics Jánost a kereskedőtanonciskolába, Balgács Lőrincz, Wittig-schlager Károlyt, Lázár Alajost és Mutávcics Aladárt az ip. t. iskolába.

— **Járványos betegségek.** Városunkban jelenleg 25 házban 38 vörheny beteg van bejelentve. A járvány tehát nem csökken.

Pancsova hűsúlyoztatása májusban. Az elmúlt hónapban közfogyasztásra leváltak városunkban 106 drb. szarvasmarhát, 253 borjút, 120 nagy sertést, 5 juhot és 1910 bárányt.

Szerencsétlenség. F. hó 11-én reggel egy cséplőgépet szállítottak Franzfeldről Pancsovára. Az egyik embert, Metta Flóriánt a ló oly szerencsétlenül rugta meg, hogy a kerek alá esett s a nehéz kocsik kerekéi térdén mentek keresztül még pedig oly különös véletlen szerencsével, hogy csak zúzódást szenvedett. A kórházban ápolják.

Szőlőkivétel. A helybeli gazdasági egyesület vezetősége, jobban értékesítendő az egyesület szőlőterményét, elhatározta a csemegeszőlő kivételét. De nem csak az egyesület csemegeszőlőjét akarja exportálni, hanem az egyesület tagjai szőlőjének kizsákmányolását is közvetíteni. Azért is az elnökség felkéri az egyesület tagjait, sziveskedjenek nála bejelenteni, ki akar exportálni, miféle faj csemegeszőlője vannak, s minden fajból körülbelül mennyit adhat el? — l.

Tűz. Risztics Tana alsóvárosi hentes udvarán levő kamrában tegnap délután 1/4-kor tűz ütött ki. A tűz keletkezésének az volt az oka, hogy a kamrában szalonát füstöltek s úgy látszik túlságosan nagy tüzet találtak csinálni. A tüzet azonban hamarosan eloltották. A kár csekély.

Szerkesztői üzenet.

— **Dr. Seprőnek.** Ilyen természetű közleményt még a „Nyitott”-be is csak úgy veszünk fel, ha a kéziratot előzőleg bemutatják.

H I R D E T É S E K.

LÖWINGER OLGA
GROSZMANN ARNOLD

jegyesek.

PANCSOVA.

LIPPA.

1903. június havában.

Hirdetmény.

Vb. Angyelkovic M. csődügyében a csődválasztmány 1903. évi június hó 6-án kelt határozatához képest ezennel közhírré teszem, hogy vb. Angyelkovic M. csőd-tömegéhez tartozó, a csődleltar 189—200 téte, továbbá a csődleltar 1—192 tételéig összeirt könyvkövetelések 1903. évi jun. hó 20-án d. u. 3 óraker Feymann Gyula pancsovai ügyvéd irodájában (József főherceg-utca 11 sz. a.) és illetve vagyombukott lakásán (Korvin-utca 1. sz. a.) nyilvános árverésén készpénzfizetés mellet el fognak adatni.

Egyben megjegyeztetik hogy a könyvkövetelések valósága és behajthatóságáért sem alolított csőd-tömeggondnok, sem a csőd-választmány felelősséget nem vállal.

Bővebb felvilágosítás alolított csőd-tömeggondnok irodájában nyerhető.

Kelt Pancsován 1903. évi június hó 6-án

Feymann Gyula

ügyvéd, csőd-tömeggondnok.

383 SZAM.

vb. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 101. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pancsovai kir. törvényszék 1903. évi 5064 számú végzése következtében Feymann Gyula ügyvéd által képviselt A pancsovai tisztviselői egyesület javára Rajkovic György ellen 40 kor. s jár. erejéig 1903. évi május hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1382 kor. becsült butorok, tükrök, képek, zongora és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatulak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. bíróság V. 412/2 1903. sz. végzése folytán 40 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. évi október hó 14-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj — eddig összesen 43 kor. 20 fillérben bírósággal már megállapított és 5 kor. 80 fill. árverési kifizetési költségek erejéig Pancsován adós lakásán leendő eszközzésére 1903. évi június hó 25-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kizűzetik azzal, hogy ezen napon alap- és felülfoglaltatók követeléseit erejéig is — a mennyiben kielégítési jogot nyertek volna megtartatni fog és ahhoz a venni szándékozóik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellet, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pancsován, 1903. évi június hó 8-án.

Bossán,

kir. bír. végrehajtó.

1—1

Rozsnyói vasas gyógyfürdő és hidegvizgyógyintézet.

Rozsnyó, Gömör-megye. 22 25 Rozsnyó, Gömör-megye.

Vasas hidegvizgyógyfürdő klimatikus gyógyhely

Fekszik 400 méternyre a tenger színe felett, szelek ellen teljesen védett, kies fekvésű Csucsomi völgyben, 1290 méter magas Pozsáló v. Ökörhegy alján, a várostól 20 percnyire. Pormentes levegő, gondozott sétányok, villomos világítás, feltűnően olcsó árak, vasut, posta, távirat állomás, a várossal telefon összeköttetés. — Elő és utó idényben 30% engedmény. — Nagy kiránduló helyek: Dobsinai jégbarlang, agteleki csepkőbarlang, Szádellői völgy, Krasznahorka-Váraljai vár, stb.

Képes prospectussal és felvilágosítással készséggel szolgál

a fürdőigazgatóság:

Feymann László,
fürdőigazgató.

Dr. Hajesi Sándor,
Dr. Huerbach Lajos,
fürdő orvosok.

3—2

Ferencz József Keserűvíz

az egyedül elismert
kellemes ízű ter-
mészetes has-
hajtószer.

Eredeti SINGER VARRÓGÉPEK

családi használatra és minden ipari célra.

Egyszerű kezelés! — Nagy tartósság! — Magas szolgáltatási képesség!
Ingyenes tanfolyamok a divatos műhímzés minden technikájában.
Electromotorok varrógépüzemhez minden nagyságban.
Hímzőselyem-raktár nagy színválasztékban.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

PARIS 1900:
„GRAND PRIX”

Figyelmeztetés!

Eredeti Singer varrógépek csak a mi üzleteinkben kaphatók. Minden más varrógépület által Singer

megjelöléssel áruba bocsátott gép, egyik elavult rendszerű gépünk utánzata, amely újabb rendszerű családi varrógépeinket szerkezet, szolgáltatási képesség és tartósság tekintetében utól nem éri!

Temesvár-Belváros, Hunyady-utca 10. szám.

TEMESVÁR 1891:
ARANY ÉREM.
POZSONY 1899:
EZÜST ÉREM.

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMJA

a legjobb diétetikus háziész.

emésztési zavarok, gyengeség, érelgyengeség, gyomorégés, felfúvódás stb. ellen, köhögés, csillapító, göbösszűntető, nyákoldó és tisztító hatású. 12 kis üveg vagy 6 duplájúvaz ára, dobozzal együtt, bérmentve 4 kor. Thierry A. gyógyszerész a Védangyalhoz Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Csak az itt feltüntetett apácavédjeggyel valódi. Igen ajánlatos ezen szert utazásoknál minden eshetőség alkalmára magával vinni.

Thierry A. valódi Centifolia-kenőcse

a legérősebb szívókenőcs, mely a seb alapos tisztításával fájdalomcsillapító és gyorsan gyógyító hatású a puhítás által megszabadítja a sebet minden behatolt idegen anyagtól. Touristáknak, kerékpárosoknak és lovaglóknak nélkülözhetetlen. Bérmentes postai küldéssel 2 tégely ára 3 K. 50 f.

Thierry A. Védangyal-gyógyszertára Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Utánzatoktól óvakodjunk s figyeljünk az itt feltüntetett védjegyre, mely minden tégelybe be van égetve.

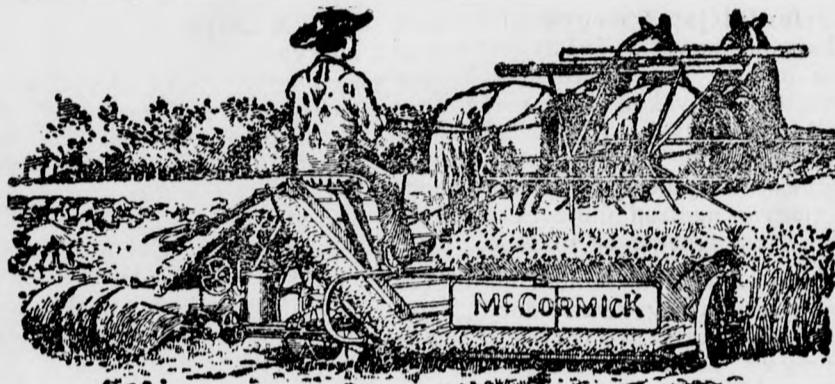
Központi raktár Budapestben, Török J. gyógyszerészében, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerészében és Bécsben C. Brady gyógyszerészében. Igen ajánlatos ezen szert utazásoknál minden eshetőség alkalmára magával vinni.

Mc. Cormick Harvesting Machine Comp. (Chicagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

BUDAPEST, V., Váci-út 30.

KATALOGUSOK ingyen és bérmentve.

Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Gyártmányok: Kévektógép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manilla” kévektőfonal gyártmányai.
Évi gyártmány 362.000 gép.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

MAGYAR FRANKLIN-Társulat kiadása Remekírók

A Franklin-Társulat által kiadott Magyar Remekírók

III. sorozata

is már megjelent és a következő köteteket tartalmazza:

- Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Zoltány Irén.
- Kazinczy Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Váczy János.
- Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Angyal Dávid.
- Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Endrődi Sándor.
- Vörösmarty Mihály munkái III. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

I. SOROZAT TARTALMA:

- Arany János munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
- Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.
- Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.
- Tompa Mihály munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Lévay József.
- Vörösmarty munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

II. SOROZAT TARTALMA:

- Arany János munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
- Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.
- Reviczky Gy. összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.
- Szigligeti Ede színművei I. k. Sajtó alá rendezte Bauer József.
- Vörösmarty M. munkái II. k. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés, valamint a Franklin-Társulat BUDAPESTEN.

Kiadótuladonos: Feymann Gyula.

Nyom. Wittigshlager C.-nál Pancsován.

